

Stručni rad

UTJECAJ PAŽLJIVOSTI NA GLAZBENU BAJKU - OD IDEJE DO IZVEDBE

Katja Zupančič Krajnc, III. gimnazija Maribor, Slovenija

Sažetak

Za svakog učenika koji završi devet godina osnovne škole veliki je korak u životu kada mora odlučiti što će raditi i što uopće želi raditi u životu. To je slučaj i nakon završetka srednje škole, iako je učenik pohađao strukovnu školu, za koju se opredijelio za stjecanje profesije do kraja četiri godine; u našem slučaju govorimo o srednjoj obrazovnoj školi koja vam nakon uspješno položene stručne mature daje i profesiju, a to je pomoćna učiteljica. Povezivanje vrtića i predškolskog obrazovanja sa srednjim strukovnim obrazovanjem od ključnog je značenja za kvalitetu obrazovanja učenika, posebno na početku njegove karijere. Uključivanje elemenata pažljivosti vrlo je važno. Utjecaj pažljivosti i razumijevanja može dovesti do boljeg odnosa i povezanosti između djeteta i odgojitelja. Koordinirana suradnja škole i vrtića s jedne je strane uspješna motivacija za školski rad učenika, a s druge strane dobrodošla diverzifikacija svakodnevnih vrtićke rutine. Glazbena bajka predstavlja jedan od ciljeva Kurikuluma u vrtićima. To je tema učenja koja se stvara u fazama - od ideje, preko interdisciplinarnog povezivanja nastavnika, samostalnog rada učenika, do stvarne primjene krajnjeg proizvoda - izvođenja u vrtiću. Kada nastavnici u stvaranje glazbene bajke uključe elemente pažljivosti i preuzmu ulogu mentora u procesu, a učenici su skupina koja uči dizajnira bajku s naglašenom poučnom notom, uspjeh ne može izostati. O kvaliteti obavljenog posla najbolje svjedoče reakcije mališana - naše ciljne publike.

Ključne riječi: povezanost, suradnja, glazbena bajka, neovisnost, predstava.

1. UVOD

U programu predškolskog odgoja na III. gimnazijai Maribor tradicionalno brine o uskoj suradnji s najbližim vrtićem i susjednom osnovnom školom, jer su djeca predškolskog i osnovnoškolskog uzrasta naša ključna publika. Surađujemo i s lokalnom zajednicom Koroška vrata. U mnogo godina poučavanja učenika u predškolskom programu utvrdila sam da bi učenicima trebalo hitno znatno veći udio lekcije, što uključuje radionice ručnih vještina i prijenos teorijskih znanja u praktične, korisne za izravan rad u vrtićima. Obrazovanje iz predmeta Kreativni izraz - instrument također je od ključne važnosti. Prije osam godina u školi smo, kao jednu od mogućnosti nakon dugogodišnje suradnje s Pedagoškim fakultetom u Mariboru, shvatili da bi bilo važno da naši studenti nauče osnove instrumenata koje će im trebati kao budućim odgajateljima za rad u vrtićima. Nalazi su doveli do provedbe. Na razini škole i u aktivnoj smo odlučili naučiti osnove klavira u prve dvije godine školovanja, u 3. godini se upoznaju sa osnovama gitare, a u 4. godini naizmjenično ponavljaju svaki instrument, klavir i gitaru pjesme Mira Voglara (bila sam mala i pasla sam Pussies????). Tijekom godina obnavljanja programa predškolskog odgoja i obrazovanja, sa grupom učitelja iz različitih predmeta postupno i sustavno smo uvodili sljedeće sadržaje:

- lutkarske predstave,
- glazbene bajke,
- pokretne igre, koreografija,
- čitanje bajki naglas.

Kroz četiri godine školovanja naši učenici sudjeluju u radionicama sa raznim ručnim vještinama: izrađivanjem origamija, sviranjem jednostavnih glazbenih instrumenata, izvođenjem različitih tehnika crtanja, dizajniranjem gline i drugih materijala. Povezanost teorijskog i praktičkog znanja značajno se zaokružuje inscenacijom glazbene bajke. Na slici broj 1 vidimo uvodnu scenu iz glazbene bajke Sve što dijelimo.

2. PREDSTAVLJANJE GLAZBENOG SAJMA (od ideje do izvedbe)

U ovom članku želim predstaviti postupak učenja glazbene bajke od ideje do izvedbe. To je glazbena bajka koja predstavlja važnu povezanost škole i vrtića kao ustanova te grupe učenika i predškolske djece kao zajednice učenja. Međutim, budnost koju uključujemo u stvaranje glazbene bajke dodaje čitavom procesu - od ideje do izvedbe na pozornici, samo smislenu zaokruženost i poboljšani internalizirani doživljaj učenika. Nastavni plan vrtića zahtijeva, citiram:

„Načela timskog planiranja i provođenja predškolskog obrazovanja i profesionalnog razvoja: vrtići s drugim obrazovnim, stručnim i drugim ustanovama. [1, str. 15].

U osmišljavanju, stvaranju i primjeni glazbene bajke, timski rad, planiranje, kontinuirano stručno usavršavanje na području glazbenog obrazovanja i, u novije vrijeme, uključivanje elemenata pažljivosti.

Prva faza u stvaranju glazbene bajke su sporazumi između učitelja slovenskog jezika, glazbe, likovne umjetnosti i plesa, povezani u modulu kreativnog izražavanja. Odaberemo temu - bajku, podijelimo zadatke nastavnika i odredimo krajnje ciljeve koje učenici trebaju postići. Konačni proizvod ocjenjujemo i izvedbom učenika. Tijekom stvaranja glazbene bajke koordiniramo rad na povremenim susretima. Neposredno prije konačne izvedbe predstave elemente povezujemo u cjelinu s kolegijalnim promatranjima pojedinih područja.

U procesu stvaranja glazbene bajke, učenici u skupinama:

a) pronađite odgovarajući tekst (pronađite neke tekstove na web stranicama i dramaturgirajte ih, rekreirajte ih, učenici neka ih sami napišu ili transformiraju);

b) u slučaju djetetovog jezičnog izraza, skratite tekst u skladu s tim, pojednostavite teško razumljive riječi i napišite priču ili dijelove bajkovitog sadržaja na razini koja odgovara stupnju razvoja predškolske djece. Učenici neka nastali tekst nauče napamet, vježbaju izgovor, dramaturgiraju tekst, empatiju s ulogom ...

c) iz predmeta likovnog obrazovanja (UIL) izradite potrebne rekvizite: pozornicu, kostime i sve dodatke za izvođenje bajke;

d) u slučaju kreativnog izražavanja - ples: oni stvaraju pokrete povezane s pričom, npr. pokretne životinje (medvjed, zmija ...).

e) u slučaju kreativnog izražavanja - glazba: glazbena bajka je na odgovarajući način opremljena glazbom.

„Glazbena bajka posebna je vrsta bajke koja, osim što djetetu podučava petu pjesmu, sadrži i elemente književnog žanra. Priča sadrži glazbu, ritam, ponavljanje riječi i zvučnost jezika. Namijenjena je prvenstveno radosti malih događaja i pjevanju pjesama koje povezuju tekst međusobno poput crvene niti. Pjesma se može ponoviti nekoliko puta, a na kraju se piše i notama. [2]. ”

Glazbeni dio glazbene bajke može biti instrumentalni (klavir, gitara, diktafoni, Orffovi instrumenti ...), vokalni ili isprepletenost obojeg.

Ovisno o odabranoj temi bajke, učenici predlažu zvučnu scenu, pjesmu koju prate, izbor zvukova. Zvuke prvo testiramo na raznim instrumentima koje su studenti napravili sami, ili koristimo Orffove male instrumente ili koristimo već napisane pratnje. Kad smo zadovoljni zvučnom scenom u grupi, zapisujemo je notama i odgovarajućim znakovima. Ne mijenjamo dogovorene zapise kako bismo stvorili glazbenu cjelinu tijekom proba. Na slici broj 2 vidimo izvedbu učenika Osnovne škole Martina Konšaka u Mariboru (prizor iz glazbene bajke Vse delimo).

Kad mentori učitelja prosude da su pojedini elementi bajke završeni, obično na kraju kolegijalnih opažanja, slijedi zajednička vježba. Obično traje dva mjeseca od prvih dogovora do prve zajedničke vježbe. U tom se koraku često pokazuje nedostatak planiranja, uglavnom u činjenici da samo jedan učenik priprema pojedinačnu prijavu. Rješenje problema moglo bi biti da svaki učenik nauči tekst svih znakova. Ideja za rješenje dolazi iz prošlogodišnjeg posjeta grupe djece iz vrtića, koja je našim učenicima predstavila bajku sa naslovom Mojca Pokrajculja. Odgojiteljica nam je objasnila njihov način učenja igre i naglasila da djeca uče po principu - sve uloge. Tako nemaju problema kada se jedno od djece razboli i oni su uvijek svi spremni za nastup.

Kao posljednja faza prije javnog nastupa predstavljaju izvedbe bajke pred razrednicima, razrednicima???? i drugim mentorima. Nakon toga slijede nastupi za djecu u vrtićima i prve trijade osnovnih škola. U našem gradu smo usko povezani sa susjednom osnovnom školom, lokalnom zajednicom te obližnjim školama i vrtićima, koji su ujedno i naši poslodavci i mentori našim učenicima za vrijeme obavljanja obaveznih stažiranja u rodnom gradu. Sudjelovali smo i sa najboljim kreacijama na Međunarodnom festivalu Igraj se sa mnom koji se tradicionalno održava u Radlju ob Dravi. Festival je posvećen prvenstveno djeci i adolescentima s naglaskom na djecu i adolescente s posebnim potrebama. Zbog neznanja o tim određenim društvenim skupinama, šire društvo prožeto je stereotipima koji stvaraju mit o ljudima s posebnim potrebama o nesposobnosti, umjesto da prepoznaju njihove kvalitete i o tome da su drugačiji, umjesto da ih prihvate kao slične, jednake sebi. Događaji su tako namijenjeni druženju svih ljudi, bez obzira na dob, obrazovanje i ostale društvene i kulturne posebnosti pojedinca. Oni nude priliku za povezivanje i upoznavanje zajedničkim aktivnostima, a istodobno grade temelje za više razumijevanja i otvoreno društvo budućnosti.

* (web stranica: <http://www.igraksezmano.eu/ProjektIgrajbrsezmano.aspx>)

Kompetencije koje učenici razvijaju sudjelujući od ideje do izvođenja glazbene bajke su svakako:

- kreativnost i kreativnost,
 - neovisnost,
 - odgovornost za grupni rad,
 - javni nastupi,
 - prihvaćanje razlika i na taj način razvijanje tolerancije.
- Prije zaključka još su dvije scene naših učenika iz glazbene bajke Goskica.

3. ZAKLJUČAK

Shvatila sam da je veza između vrtića i predškolskog odgoja i obrazovanja kao srednjoškolskog stručnog obrazovanja presudna za kvalitetu obrazovanja učenika na početku karijere, a uključivanje elemenata pažljivosti samo obogaćuje program i tako priprema učenike za uspješan samostalni rad u vrtićima. Kad se koordinira suradnja između škole i vrtića, taj je put još uspješniji. Stoga je motivacija za školski rad učenika s jedne strane smisljena, a s druge strane dobrodošla raznolikost svakodnevne vrtičke rutine. Glazbena bajka predstavlja jedan od ciljeva Kurikuluma u vrtićima. To je tema učenja koja se pojavljuje u fazama - od ideje, preko interdisciplinarnog povezivanja nastavnika, samostalnog rada učenika i puta do stvarne primjene konačnog proizvoda - izvođenja u vrtiću. Ako nastavnici preuzmu ulogu mentora u procesu, a učenici su skupina koja razvija, implementira i doživljava poboljšano internalizirano iskustvo, čak i uz naglašenu obrazovnu notu, uspjeh ne može izostati. Odgovori mališana najbolji su dokaz kvalitete izvedenog rada jer su naša ključna ciljna publika.

4. LITERATURA

- [1.] Priručnik: Ministarstvo prosvjete i sporta, Ured RS za razvoj obrazovanja.
Listopad 2007. Nastavni plan i program za vrtiće: predškolski odgoj u vrtićima
- [2.] Saksida I., Slovenska mladinska dramatika, Obzorja, 1998.
- [3.] Web stranica: https://sl.wikipedia.org/wiki/Glasbena_pravljica (19. listopada 2010.)
- [4.] Web stranica: http://www.tretja.si/galerije-2017/Glazbena_bajka_-_rujan_2017
- [5.] Web stranica: http://www.tretja.si/galerije-2017/Majske_radionice_za_djecu_predskolske_dobi_2017